

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Руслаових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламыні неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

„Здобувайте права легальними дорогами!“

З Відня пишуть нам в справі основаня руско-українського університету:

Сими словами мав звернути ся з нагоди подій на львівськй університеті ВПр. митрополит Шептицький, що тепер пробував в Римі, до руских богословів, а тим вказав не тільки рускій молодіжї але й взагалі рускій суспільности дорогу, якою найпевнійше і найуспішнійше можна дійти до бажаної мети. В тім напрямі промовляли також рускі послы Барвіньский, Пігуляк і Романчук на зборах рускої молодіжї у Відні, сі погляди поділяємо й ми, научені довголітнім досвідом і сумними подіями, а останні випадки, які зайшли недавно на львівськй університеті, піддержують нас також в тих поглядах. Ми дуже добре розуміємо, що молодіж вже задля самого молодечого віку є і мусить бути палка і рухлива, а сей темперамент молодого віку повинен бути об'легчаючою обставиною в оцінюваню її поступків, повинен бути вказівкою настоятелям, щоби педагогічно поступали з молодіжю і не доводили нераз невідповідними або надто строгими мірами до вибуху пристрастей і переступу границь легальних. Очевидно і одній і другій стороні не легко удержати сю границу, але більша вина спадає на настоятелів, бо они і з віку і з досвіду повинні удержувати рівновагу холодного розуму.

Успіх всякого домаганя лежить іменно в тім, щоби доказати єго управненє, а шкодить всякому домаганю і єго успішности, наколи противник зможе ослабити чим небудь управненє і на домагаючого ся кинути тїнь неправности. Домаганє заснованя українсько-русского університету є так ясне і управненє і чисельностю українсько-русского народу, і історичною єго минувшиною, і культурним поступом Русинів і високополітичними навіть зглядами, що над тим нема що довго в тій хвилі розводити ся. Тимто лише може бути похвальна ся ревність і сей жар, з яким молодіж добиває ся здійсненя сеї ідеї, тимто зовсім зрозуміло, що вся руска суспільність так живо зацікавила ся сею ідеєю, а рускі послы даючи вираз сим змаганям рускої суспільности, поставили і в соїмі і в радї державній відповідні внесеня. Се очевидно не на руку було противникам культурного розвитку і поступу укр.-русского народу, а хоч они про людске око удавали нібито прихильність до самої гадки, однак радї були найти собі вигідну фірточку, щоби відтак станути проти здійсненя сеї ідеї. Останні події на львівськй університеті стають певним того доказом. Урядове справозданє університетських властей змалювало так яскраво сі події, що міністер просвіти набрав переконаня, начеб ніколи і нігде доси не доходило до таких випадків, щоби обиджувано професорів і т. д., хоч ми добре тямимо, що польська технічна молодіж на своїх таки польських професорів кидала кальцонами, обкидала їх згїрдними словами іт. д.

Сі події використовують також в парламентарних кругах, щоби українсько-руску молодіж представити брутальною, культурно менше вартною, недоспілою до університету іт. д. З польского Кола роблено змаганя, щоби союзників руских послів, Словінців, відклонити від підписів на внесеню о руский університет. Ми, моляв, радо будемо поирати Ваші змаганя о університет в Люблянї, але не викликайте нового питання у нас! Так само Чехам дали пізнати, що не будуть голосувати за чеською технікою в Берні, наколи Чехи будуть піддержувати укр.-руский університет. Таку саму вартість мають теперішні запевнюваня польского дневникарства, нібито оно прихильне заснованю університету руского, але тепер по таких подіях сего піддержувати не може — і те саме значенє має і ухвала польської молодіжї.

Хотіли отже всі противники покористувати ся подіями на університеті, щоби Русинів поставити на становищі неуправнених, менше вартних іт. д. Але ми не повинні упадати на дусі. Працею муравлиною, науковим підготовленєм доцентів хочби на чужих університетах повинні ми змагати до ціли, та не повинні випадати з рівноваги навіть, коли нас кривдять, коли правду перекирчують і на нас хотять звалити всю вину неуспішности, бо правда всюди нізвечить ся, а все таки визначить ся.

Господарске віче

урядженє в Станиславчику Товариством „Сільський Господар в Олеську“ дня 19. падолиста с. р.

(Ковець).

Голова товариства о. Т. Дуткевич отворив збори довшою промовою зазначаючи, що без науки годі днес вести хочби найменше господарство, подав причини щораз меншої плодovitости землі і средства науки господарства. Опісля п. Король забрав голос, і похваливши діяльність і ціль господарского товариства в Олеську, почав свій знаменитий виклад о пісковій землі і єї управі: що то є пісок, єго складники, що на нїм може родити ся; спосіб управі: зелений погній і штучні навози, котрих окази дав до огляданя. Дальше подав спосіб орки, значенє підкладу рілі; яких і коли ужити штучних навозів.

Виклад тривав 2 години, а був так займаючий, що таке скупленє уваги і тишина мало коли лучає ся в часі найбільше займаючих викладів. Дальше відповідав на запитанє о Березиньского, як приорювати томасину, коли сіяти каїт і томасину.

На запитанє селян про ціну штучних навозів, відповів о. Дуткевич і остерігав перед купном штучних навозів у жидів, котрі — як звичайно — і ту підроблюють і продають штучні навози маючі лиш $\frac{1}{4}$ часть правдивих суперфосфатів. По вичерпаню сего предмета держав виклад о. М. Левіцький зі Щурович о хмелю, котрий яко промислова ростина найзисковійша на пісках, подав різні способи управі (тички, дрїт, шпагат); тиченє протє і скісенє; хлопоти із язвми хмелю і з єго ціною, що дуже непостійна. Згадує о маючій завязати ся спілці хмелярській

на Броди-Золочів-Камінка; виїє резолюцію, котру ухвалено: Віче господарске в Станиславчику признає конечну потребу заснованя в брідскім нов. хмелярської спілки, і домагає єя, щоби Виділ краввий прийшов чим скорше з помічю до заложеня сеї спілки. По докладнім поясненю ціли сеї спілки прийнято резолюцію одногосно. О. Сілинський з Рожнева (секретар віча) відчитує привіт п. Барвіньского члена товариства, котрий наводжу дослівно: «Відень, 16. падолиста 1901. Високоповажаний Отче Советнику! Приймає з нагоди зборів так хосенного для нашого народа товариства як «Сільський Господар» сердечний привіт і щироруске помагає Бог до трудів на тій заведбаній ниві а заразом сердечну подяку для Вас і Ваших сподвижників, що кладуть з Вами кріпкі підвалини до розвою народного добробиту. Дай Боже, щоби гадка Ваша, зробити се товариство краввим, як найкорше здійснила ся, бо сиравді повині всі щирі наші люди з цілого краю приступити до „Сільского Господаря“, помагаючи єму сповнити високу задачу, яку він собі поклав. Не з Ірусалима а з Назарета виїшло світло Христової віри, отже і подвигненє наших селян до добробиту заходами Сільского Господаря не мусить конечю виходити зі Львова, але і Олесько може бути осередком тої щирої праці».

Для спізненої пори відпали виклади з інших галузей господарства. — Наступили поодинокі інтерпелляції: О. Стеткевич що-до управі сіножатей о. Березиньский о травах, що ростуть на тамошних сіножатах, а не дають ані покоса ані поживи.

П. Король пояснив зачіпляючи о заквашеню сіножатей: через відпрованє назбираних від літ кислої води сіножать робить безужиточною, заквашує ся і родить замість трави ситник і псярку. Вкінці о. Дуткевич остеріг перед закупном фабрикованих жидами суперфосфатів, вїзав людей, щоби старали ся о меліорацию пісків і багон у Виділу краввого, котрий пришле їм інжіверів, що вироблять меліорацинї плани, а і уділить їм запомогу навозами і насіннями. Вкінці пояснив ціль товариства господарского Сільского Господаря, вичислив, що се товариство за 3 роки свого істнованя зробило. — Коли згадав про розданє лєну ригайского, п. Король поручив окресним сіянє лєну, котрий на пісках удає ся і добре виплачує ся. — По закінченю зборів показано на таблиці, як рівняти купини на сіножатах, і як зробити борону до збирания моху.

Взагалі через цілий час віча було велике заінтересованє і ніхто з присутних до кінця нарад навіть не виїшов зі салї.

Се було би менше-більше коротке справозданє з того віча. Сего року — задля слоти а також з інших важних поводів не могло товариство урядити більше зборів. Однак є надія, що в будучім році урядить в кождім селі, де находить ся хоч трех членів — науки після вимогів місцевих з різних галузей господарства, а крім того розширить терен свого діланя, позаяк Виділ постановив вже на весні амінити статут і перемінити ся на кравне — поки-що з осідком в Олеську.

Учасник.

Школи доповняючі промислові.

Сумно, а однак признати се мусимо, що суспільність наша замало займає ся шкільництвом, особливо народним і про него має не раз менше знане, чим про Бурів. Про висше та середнє шкільництво ще й знає докладніше, але народнє шкільництво, его устрій, се по більшій часті терен незнаний, хотия, коли ми положили собі нарід за ціль нашої праці, около піднесеня его, тож справа ся повинна уставати в просвічуваню его і пізнаваню. Що се є школи доповняючі промислові, яка їх ціль, та чого учать в них? Ученики по укінченю школи народної обовязані суть ходити ще на науку доповнюючу, для котрої приписаний є окремиї план научний і зладжена є книжка навіть в рускїм язичі під заголовком: «Школа народна часть V», в котрій є помінені уступи переважно з обсягу рільництва, садівництва, шкільництва та кілька поетичних уступів і казок, а при кінци коротка стилістика. Науку сю ведуть в кількох годинах тижнево з обовязку учителі і то вечерами. В цілїм краю по містах і місточках та селах відбуває ся наука з виїмкою 47 міст, а викладовою мовою є приписаний викладовий язик даної школи.

Крім сеї науки є, як ми сказали, в нашім краю 47 міст, в котрих находять ся доповняючі школи промислові о ширшїм планї научнім і відділені від шкіл народних. Школи сі остають під безпосереднім надзором совітника краєвого, іменованого спеціально для таких шкіл, а котрим є тепер совітник Стефанович. Учать в них учителі шкіл народних, міських, віділових і середних і остають під окремою дирекцією, а директором буває директор або учитель шкіл народних або середних, залежать се від ріжних обставин місцевих. За науку, що відбуває ся що дня вечерами звичайно від 7. до 9. вечером, та за управительство побирають осібню платню від години. Школи сі удержують ся з фондів міських, краєвих і правительственних.

На науку сю обовязані суть ходити т. зв. термінатори а навіть перед визволенем ся на челядника, повинні виказати ся свідомством з укінчення такої школи. Головним предметом є наука рисунків, яко предмету найбільше потрібного для ремісника а навіть, щоби одноставність ввести в сїй науці, уладила була ц. к. рада краєва курси для учителів і ті по відбутю курсу одержали свідомство і мають першєнство при записаню таких посад осібню платню. Побіч науки рисунків учать рахунків, стилістики (розуміє ся польскої), релігії та дещо другого. Цікавих відсилаємо до плану приписаного для таких шкіл, може знайдуть дещо і про науку рускої стилістики.

Шкіл доповняючих промислових було в Галичині 47 в році шкільнім 1901. З тих принадало 20 на західну Галичину а 27 на східну. В східній Галичині суть они у Львові при школах: 1) св. Анни, 2) Антонія, 3) Чацкого, 4) Елисавети, 5) Коварського, 6) Мартина, 7) Міцкевича, 8) Пірамовича, 9) Сташца, 10) Берштайна — жидівська = разом 10. Остає ся 17 на другі міста як 12) дві в Перемишлях, 13) Броди, 14) Бережани, 15) Бучач, 16) Дрогобич, 17) Калуш, 18) Коломия, 19) Ярослав, 20) Самбір, 21) Станиславів, 22) Стрий, 23) Тернопіль, 24) Судова Вешня, 25) Жовква, 26) Жидачів, 27) Сянік.

Знаємо рівнож з досвіду, що до шкіл тих ходить значне число Русинів, однак з сумом вичитали ми, що в одній з тих не учать ані релігії, ані руского язика. Здає ся нам, що як водить ся в одній, таке саме дїяти ся мусить і по других, колиб тільки не в всіх, а то тим більше, що навіть не вичитали ми нігде про підручник руский для шкіл доповняючих промислових, а чейже повинен бути. Якже можемо жадати від ремісників кореспонденції рускої, почутя національного, скоро ученик ремісничий не научить ся сего в школі, а навіть не учє руского слова, та забуде і ту одробину, яку виїс з школи народної; як можемо жадати привязаня до свого св. обрядя і релігійного вихованя, скоро ученики Русини не побирають науки св. віри. Чиж не оправданий наш заміт, що за мало займаємо ся шкільництвом народним і дбаємо про него.

Тому відзиваємо ся до наших представителів духовних і свїтських в радї шкільній краєвій і кладемо їм сю справу на серце, аби провірили, чи лишень в одній школі доповняючій промисловій не побирають ученики Русини навіть науки св. віри, та усунули сеї неприродний стан річи. Ліпше пізно, як ніколя!

3 парламентарної ниви.

В бюджетовій комісії, на вчерашнім засіданю, в дальшїм ході дискусії над етатом безпосередних податків виступив пос. Козловский против австрійского фіскалізму. Бесідник вносить резолюцію, яка висказує потребу виданя окремого закона про податкових егзекуторів та їх агенди. Домагає ся, щоби перед дорученєм платничого наказу предклядано сторонам рахунки з виказом височини і титулу податкових заплат. Дальше жадає реорганізації податкових урядів і запитує міністра скарбу, які вчинено до тепер досвіди зі стяганем податків посредством почтових щадничих кас. Також жадає відшкодованя для громад за стягане податків у відношеню до скількості полагоджених актів. Жадає відписаня податкових залеглостей і підносить, що Галичина ані в сегорічїм, ані в бюджетї слїдуючого року не одержала ані одної нової гімназії, вагалї жадного наукового заведеня, жадного нового окружного суду, а наторість два податкові уряди та апелює до міністра, щоби він заспокоїв справедливі жаданя для Галичини.

Промовляли еще Вуковїц, Штайнвандер і Дершата, а відтак міністер скарбу відповідав на заміти бесіди. В дальшій дискусії промовляли з галицких послів др. Бик, який станув в оборонї перетяжених податками міст і пос. Гурский, який виказував, що не можливо дальше удержати теперішнього стану, в яким краєві додатки вносять 66% безпосередних податків, повітові до 35% а громадські до 25%, а навіть більше. Правительство повинно в сім напрямї вести досліди і як найскорше старати ся зарадити лиху. Бюджетова комісія покінчила вчеря дискусію про безпосередні податки.

Зелїзнична комісія радила вчеря вад правительственным предложенєм дотично будови боснацких зелїзниць. Вибрано субкомітет і єму переказано предложенє до справозданя. В загальній дискусії пос. Еленбоген остро критикував правительственне предложенє, доказуючи, що оно узглядняє інтереси Угорщини, а не Дальмації. Просто незрозумілим є, як можна жадати від австрійского парламенту, щоби в височині 70% причинив ся до будови угорської зелїзницї. Бесідник ставить резолюцію, щоби правительство підприємляло відповідні студії для будови окремої дальмацїнської зелїзницї.

Новинки.

— Календар. В четвер: гр.-кат. Турія; рим.-кат. Руфина. — В п'ятницю: гр.-кат. Матей ев.; рим.-кат. Сатурніна.

— Кацапска захланність. З Відня пишуть нам: Звїсний тутешний кореспондент «Галичанїна», похваливши себе під небеса в своїй слїдній дописи, проливає «слези» крокодилї, що Митрополит Шептицький «явно піддержує» кандидатуру о. Філяса тай тому іменно о. Фацевич, кандидат «Галичанїна», не може зістати єпископом в Станиславові. Ба навіть і парохію св. Варвари у Відні готов обсадити Митрополит, послухавши ради радше Риму, як москвофільского, органу, або «Петербурского Синода». Як видко «die schönen Tage von Stanislau sind vorüber». Ми по щирости скажемо від себе москвофільскому органу, що наколи хоче, щоб его брати на серію, не повинен удавати дурного, але пам'ятати на се, що церков наша має свої правила, яких держати ся мусить, вели хоче, щоб з нею свїт числив ся. Наколи раз на Синоді провінціалнім у Львові прийнято, а опися в Римі одобрено засаду, що єпископом може бути лишень монах або сьвященник свїтський безженний, то від згаданой засади і Митрополит Шептицький відступити не може, хоч би се не подобало ся «Галичанїнові». І на се не поможе ніякий «фонд сти-

пендїйний»... Впрочім, о скілько знаємо з певного жерела, о. Фацевич, маючи численну родину, для котрої удержаня теперішня его пенсія не вистарчає, думає під сю пору радше о опорожненї парохії в Коломиї, як о єпископствї в Станиславові, на котре не має ніякої кваліфікації. Рівнож і о парохію у Відні наймосквофільский орган так дуже в голову не заходить. Буде она певно обсаджена без поради «Галичанїна», а «первостепенні» кандидати москвофільского органу можуть собі іти за Наумовичем, наколи їх там серце тягне, — у Відні для них місця нема. Се вже тепер цілком певне.

— Кацапска перфідія. Знаємо всі, як кацапи розуміють консолідацію: за ціну приреченя «не киринити», жадають вибору до всяких репрезентацій своїх відпоручників, щоби могли виявити себе як «партия» — а впрочім не беруть на себе жадних обовязків, а де їм конче прийшлось би виступити активно, там — хрунуть. Се є стереотип всяких т. зв. консолідацій. Те саме повторило ся і при нагодї маніфестації руско-української молодїки в справі основаня руского університету. На памяті збори 19. падолиста прибуло і де-кілька членів тов. «Друга», та відтак, коли виринула гадка вислати депутацію студентів для врученя меморіялу міністрови, зажадали зараз, щоби до депутації вибрано одного представителя «Друга». До депутації ще не прийшло, але за те прийшло заманіфестувати ся в якийсь спосіб, а іменно підписати звїсню заяву до сенату, в яким університетська молодїж взяла на себе колективну вину урядженя віча, протестуючи против покараня невинних жертв. І щож показало при єй нагодї? В одніи дні наша українсько-руска молодїж зібрала 420 підписів, а дальші наспіють за кілька днів, а кацапи з «Друга» — відказали своїм підписам! За молоду заправляють ся до своєї будучої місії на галицкім ґрунті!

— Шовїнізм професорів на львівскім університеті, який до тепер царював inter muros, виринає на ширшу публичну арену. Вчеря вечером в Czytelni-і akademick-ій мав відчит др. Гломбінський на тему «Pu nas (Polaków) jest w Galicji wschodniej?» Се річ незмірної ваги, як пишуть польські дневники, супротив... теперішних жадань Русинів. Коли ще перед кількома днями один з польських дневників прийшов до переконаня, що у східній Галичині є 600.000 Поляків, то др. Гломбінський залїчував багато висше і на підставі статистичних дат рішив, що вже по відтягненю «braci mojeszowego wuznania», є Поляків 1,324.000. Своє душехацтво взяв прелегент за підставу до дальших виводів, після яких теперішнє народнє становиско Поляків у східній Галичині є непохитне, тим більше, що они не мешкають густою давою, а розкинені по цілїм просторі краю. Польські академіки оплескували прелегента з великої радости, що стільки їх є (?) у східній Галичині...

— Голос з Поділя. З нагоди маніфестації університетської молодїки пишуть нам з Тернополя: Зворушилось наше Поділе останними подїями у Львові. Бесіда заповнена місцевими і приїзними. Кождий читає — а як який академик заглине до Тернополя, всі слухають его оповіданя зо слезами в очах. Старші не мають досить слів ва похвалу університетської молодїки, що з тактом і гідністю відпиряє напасти польскої гакати і не дає спровокувати себе ані прасї, ані части академічної польскої молодїки. Мерзкі статї «Dziennik-a pol.», «Narodówk-a» і «Stomy polskiej» гуртують Русинів всяких відтїний до купи. Петиція до парламенту вислана на руки д-ра Гладишовского дає докази сего. Суть там підписи людий, котрі крім метрики жадної иньшої признаки не давали, що суть Русинами. А днесь? завдяки стилюви і новому висловови польскому в згаданих дневниках, пробудило ся в них чувство народного достоїнства, тож зголошують ся самі до підписаня петиції і вписують ся до руских товариств. Ми за се тільки вдячні можемо бути польскому гакатизмови. Розговорював я з кількома тутешними Поляками про стиль і даваню науку польским академікам — то кождий з них здвигав раменами, мовлячи: «Jakaś niewytłumaczona wścielizna opracowała naszych dziennikarzy!» Мол дїй Поляк сказав мені: «Ми не таке вирядили д-рови Корчиньскому в Кракові, а не замикали університету!» — Днесь у нас ювілей 25-літнього істнованя філії «Просвіти» — бачу багато приїзних, а всі зворушені львівськими подїями, тож і по тій причині численнійший зїзд. По вічу і концерті відбуде ся комерс, тож можна надїяти ся і там кличу до спільної оборони перед нетерпимостью наших геґемонів. Ось так то польска гаката сама собі копле домовину.

— Віче в Бережанах. В четвер дня 28. с. м. відбуде ся тут в комнатах «Бесіди» о 12. год. в полудне віче в справі руско-українського університету. — Петиції до ради державної за університетом вислани бережанські товариства: «Боян», Читальня «Просвіти» і «Руска Бесіда».

— Віче в Дрогобичи. В п'ятницю дня 29. с. м. відбуде ся тут о 2. год. пополудня в салї гімнастичній міській віче в справі основаня сімо-

сгійного руского університету у Львові. Упрасас ся о найчисленнійшу участь! — За Комітет. *о. Ник. Івановський*, парох в Модричи.

— **Віче Русинів бродського повіта** відбуде ся дня 2. грудня, о год. 1. в полудне в Бродах, в салі магістрату з таким порядком нарад: 1) Справа заснована руского університету у Львові, — референт *д-р. В. Шурат*; 2) Справа упривилієня краєвих язиків у бродській гімназії, — референт *о. парох Долинський*; 3) Справа заснована повітової бурси в Бродах для гімназьяльної молодіжи, — референт *о. парох Долинський*. — Хто Русин, той явить ся! Окремим запрошенєм не висилає ся. — *Комітет*.

— **Віче у Відні**. В суботу дня 30. с. м. відбуде ся о 7. год. вечером в салі Regensburgerhof I Sonnenfelsgasse Nr. 2. віче руских робітників в справі заснованя руско-українського університету у Львові.

— **Русини міста Бродів**: 1) висказують повне признанє і щирю симпатию руским університетским студентам за те, що вони з ясною свідомостию домагають ся належного нам Русинам права; — 2) самі жадають разом з рускою університетскою молодіжкою заснованя руского університету у Львові; — 3) піддержують однодушно дотичне нагле внесене руских послів в парламенті з дня 19. с. м. і висилають їм телеграму признаня; — 4) скликають в справі заснованя руского університету у Львові повітове віче до Бродів на день 2. н. ст. грудня; — 5) вносять петицію о руский університет до парламенту і звивають всіх інтелігентних Русинів у повіті зібрати підписи під петицію до дня 2. грудня. — Броди, дня 25. XI. 1901.

— **Аматорске представленє в Стрию**. В понеділок дня 2. грудня відбуде ся заходом аматорского кружка «Руского Касина» в Стрию представленє комедії Н. Гоголя «Ревізор з Петербурга». Весь дохід призначений на «Народний Дім» в Стрию. Тому маємо надію, що патріотична наша сусільність Стрийчини битком заповнить салю і в сей спосіб заявить признанє для наших аматорів, що не щадили і труду і праці, щоби сей безсмертний твір Гоголя випав на загальне вдоволенє публіки. Будний день як-раз надає ся для нашого патріотичного сьвященства численно загостати до Стрия на представленє.

— **Величаве віче**. З Тернополя пишуть нам: На господарскім вічу, яке відбуло ся ту вчєра з нагоди ювілею філії «Просьвіти», взяло участь звыш 700 осіб, а межи ними було понад 30 сьвящеників. По отвореню віча проф. Мостовичом вибрано головою *о. Івана Волянського* пароха в Острівчика, а секретарювали селяни Останчук і Крися. По відчитанні Короля «про молочарство» і п. Бородайкевича «про пасічництво» розвинула ся займаюча дискусія, в якій заберали голос сьвященики і многи селяни. Прикінці віча роздавано селянам господарскі знарядя і насїне, даровані Головним Зарядом «Просьвіти» зі Львова. Вечером відбув ся ювілейний концерт в салі «Сокола». Всі точки програми винали удачно, а на окреме признанє заслуге «Тернопільський Боля».

— **Руский археологічний музей**. ВПрєосєв, митрополит Шенгітський засновав археологічний музей в рускій духовній семинарії у Львові. На музей призначено поки-що одну салю, в якій помістьять ся старинні предмети і рукописи, церковні грамоти, метрики, різьби, планы, рисунки і фотографії старших церков.

— **Іменованя і перенесеня**. Міністерство торговлї іменувало контрольорами офіціальів поштових: Людвика Галечка і Кароля Вонча у Львові, Волод. Стрільбицкого в Кракові, Франца Фечку в Перемишлі для Кракова і Віль. Гавацкого у Львові для Бучача.

Намісник перєвїс повітових комісарів: Петра Пшибильского з Кольбушова до Березова, Йос. Дністрьянского в Березова до Тернополя, Мєч. Калиневича з Мостиска до Кольбушова, Тад. Созаньского з Дрогобича до Яворова, Вол. Яновича з Коросна до Сокаля, др. Вол. Стадницького з Кракова до Сянока, Йос. Рібенбавера з Стар. Самбора до Мостиска; — Концєстїв намісництва: Іларія Гошовского з Жидачева до Заліщик, др. Юр. Кєшкєвского з Сянока до Кракова, Вол. Менєвича з Кракова до Мєслєнич; — і практикантів кондєнтових: д-ра Жигм. Краєцкокого зі Снятина до Турки, Йос. Шабєнбєка-Сроковского зі Львова до Снятина, Стан. Товарищкого зі Львова до Дрогобича, д-ра Альфреда Висоцкого зі Львова до Нов. Санча, Ант. Агопєвича зі Львова до Коломиї, Волод. Білобжежєвского зі Львова до Стар. Самбора, Людв. Курловича зі Львова до Рогатина, Витовта Островского зі Львова до Станиславова і Стан. Стояловекого зі Львова до Жидачева.

— **Студентска війна в Кракові**. На лікарскім відділі краківського університету був звичай, що медики I року запрошували своїх старших товаришів на «частунок» за пораду, якої уділяють старші медики молодшим в просекториях. І сей «частунок» став ся причиною домашньої війни між студентами. Медицинерка п-а С. Дембоўска заявила, що не возьме участи в «частунку», бо

се не має «етичної» основи і могло би здавати ся, що студенти I року медицини платять за поміч старшим товаришам. — Та мимо того вечерниці з частунком відбули ся. Підчас промов медик Влиньский назвав слова п-и Дембоўскої «підлимими і безличними», а коли на жаданє не відкликав сего висказу. мед. Вольф визвав єго на поодинок та кинув єму і всім, що з ним солідаризують ся, «моральний полицник». По стороні п. Вольфа станули ще два товариші, а всі прочі по стороні п. Влиньского і заявили, що не будуть ходити на виклади з трома попередними. На інтервенцію проф. Вахгольца п-а Дембоўска зложила заяву, що не мала наміру обидити товаришів, але п. Вольф заявив, що може лише вустити в ненапамть свій «моральний полицник», але не відкличе єго. Тимчасом п-а Дембоўска передала свою справу двом студентам з иньшого відділу, а сі заявили ся проти всяких мирових переговорів і оголосили друкований меморьял, в котрім назвали «підлимими і без чєсти» всіх тих, що солідаризують ся з п. Влиньским і п-а Дембоўска не повинна і не може жадати сатисфакції від людей без чєсти. Ся відова довела до ще завзятїшого ворогованя межи медиками. На виклада I року медицини ніхто не ходить і наколи стан не змінить ся, то справою займе ся академічний сенат.

— **Отруя чи епілєсія?** З Тернополя доносять, що секція мощий нечаяно номерного гімназияста Ваєйлевского виказала, що він помер в наслідок удару крови на мозок, підчас епілєптического нападу.

— **Жєрело в Кричиці**. При копаню керниці коло купельного заведеня найдено жилу мінеральної води, котрої скількість обчислено менше-більше на 47.000 літрів денно.

— **Картарі**. З Калуша доносять, що якийсь Кружок тамошньої інтелігенції урвав єз газардову гру в карти, що може погано скінчити ся колись для членів кружка.

— **Александр Ковалєвский**, європейской слави зоолог і ембріолог, профєсор петербурского університету, помер дня 22. с. м. в 61. році житя.

— **По двіста літах**. Позавчєра помер в Празі єскїй профєсор університету, радник двору Іруш. В своїм завїщаню написав він ось що: «Всі знарядя, що находять ся в помешканю або в фармакологїчнєм заведеню, о скілько они є мою власностию, з винїком меблїв, одїжї і біля і тих писем, що заємотрєні написю: «Призначєні до спалєня» — всі письма, замїтки, друка, рахунки і т. п. дрібниці, котрі находять ся в бюрку і архівальній шафі, дальше фотографїї, образи, мундур, скло, порцєляна, годинники і т. д. — се все має ся вложити до скринї, вложеної цїновою бляхою, опїєсля треба посипати те все нафталїноу, і замкнути скринку герметично. Праске товариство музею має сю скринку перєховувати через 200 літ в якїм певнїм місци. По 200 літах се товариство порїшити, що зробити з всіма знарядями. А колиб музей корольства Чєх не схотїв сего зробити, тоді запїєсє він скринку убогим слухачам фармації або медицини на єскїм університетї, в случая, коли би і ті не хотїли прийняти запїєсу, тоді стає наслідником єска академія штук і наук, в случая, коли би она не згодила ся на се, то корольскє товариство наук, єсли би і оно відмовило, то товариство лікарів, а наколи би і оно відказало, то профєсор др. Горбачевский, котрий, розумїє ся, не буде зобовязаний додержати рєчинця 200 літ. Се завїщанє померший мотивував тим, що всі предмети будуть великої ваги для історїї культури, бо зі змісту скринки можна буде розвідати ся точно про спосіб житя в другїй половинї XIX в. Завїщанє списано 1. марца 1899. р.

— **З пєєзїй Уляни Кравчєнко**.

Тєрєсн — спасєн.

Дарємну кинь турботу і прийми се горє,
Якого розум твїй ні воля не поборє —
Бо дарма тїльки сей житя збавлє,
Хто побиваєсь там — де ради більш не має.

— **Наслїдки музики**. В вязницї Вєстєрн в Пенсильванї уживають музики яко успішного средства до поправки найдикших вязнів. Кождий з новопрїбуваючих вязнів одержує після вїдоби музичний інструмент, на якїм мусить що дня вчити ся грати. Сєнтиментальні вязні грають на обоях, сумовиті ня віолїчєлях, деякі на органах і т. д. Заряд вязницї перєсвідчив ся, що кождий вязєнь по перебутїї карї пристає до якої будь оркєстри і єским способом зароблєє на жите.

— **Гумористичний кутєк**.

Пєєтови.

Хоть як гарні твої піснї,
Вни не стануть людям звїснї,
Як до твої гарфи звуку
Не додаш рєклами гуку.

Щастя як трєстя.

Фєльдвєбєль до рекрутів: Отже тєпер ви вже стали вояками і до вашого най-

высшого щастя не достає тїльки, щоби єще виповїдї війну!

Хвалько.

Клїєнт: Чи маєте доброго домашнього лікаря?

Банкир: Домашнього лікаря? Я маю до кождої частї тїла окремого спєциалїста.

Новочєснї жєнщини.

І жінка: Чи ти повіриш — Анна має вже шєстеро дїтїй!

ІІ жінка: Ну, і она за всїгда удає, немєв би то виїшла щєсливо замїж!

— **Вїсти з львівської архїєпархїї**. *о. Євг. Шухевич*, парох в Красові, дістав канон. інституцію на Підберєзці, а *о. Євст. Радкєвич*, завідатєль Підберєзєць, поставлений завідатєлем в Красові. — *о. Мих. Яцкєвич*, парох Хоросна, дістав презєнту на Білоголови і консисторія віднесла ся до намісництва о згоду на єго інституцію. — Президія намісництва згодила ся на інституцію *о. Івг. Глїбовицкого* п-а Ілів, а консисторія визвала єго до інстатуюції. — Завідатєлем в Краснопуці іменованїй єромонах *о. Юстин Озімкєвич*. — *о. Ник. Семєнів*, сотрудник парохїї св. Варвари у Відні, дістав завідатєльство там, а *о. Олександр Базюк*, докторанд у Відні, іменованїй сотрудником сеї парохїї. — *о. Петро Патрїло*, сотрудник в Доброводах, дістав сотрудництво в Кобяловолоках. — Правитєльство асїгувало платню для прив. сотрудників на дальшїй одїн рік в Долгїм (дек. тєрєбєвєльського), Островї (дек. хєдорівєского), Підмїхайлю, Печєнї і Журавні. — На конкурс розписанї: з рєчинцєм до 25. н. ст. грудня с. р. Зарудє дек. тєрнопільского; до 12. н. ст. сїчня 1902 р. парохїя св. Варвари у Відні, а до 20. сїчня Красів дек. щирєцкого і мієсточко Буськ. — Для рукополаганя в прєсвитєрї визнанєно рєчинєць на 17. грудня, в котрїм то днї кандидати мають о 8. год. рано в архїєкатєдральній цєркви вєслухати Служби Божої, а потєму в митрополїчїм Ордїнариятї личєно явити ся. Прөшеня трєба вєнести до митроп. Ордїнарияту найдальше до 7. грудня вкључно чєрез дотичний дєканальний уряд.

— **Вїсти з станїславівської єпархїї**. Завідатєлем колємийского дєканата іменованїй *о. Павло Глїбовицкий*. — На конкурс в рєчинцєм 15. сїчня виставлєно парохїю Яєсєв гєрїшний кєсївєского дєканата. — Консисторія віднесла ся до президїї намісництва о згоду на канон. інституцію *о. Сєв. Шанковського* на парохїю Чєбарївкє. — Конкурсний ієшит здалї: *оо. Стефан Алїмурка*, Брон. Вєргановский, Грїг. Бєднарєк, Ярослав Влиньский, Софр. Глїбовицкий, І. Калїтчук, Клям. Кульчїцкий, Конєт. Ласїйчук, Грїг. Прөцїк і Ол. Русин. — *о. Андр. Фєдик* увільнений від управи парохїї в Раранчє на Букєчинї. — Введєні: *оо. Омєлян Лопушаньский* яко експєзит в Мєдусї, Іван Палагїцкий яко експєзит в Раранчї на Буковинї, Лука Іванцїв, яко приватн. сотрудник в Гилльчї, др. Грїгорїй Хомїшин яко завідатєль в Коломиї, Вол. димир Вєлїчковский, яко четвєртий катєдральний сотрудник в Станїславовї, Володимир Микїцєй, яко другий катєдральний сотрудник в Станїславовї, Ярослав Бородайкєвич, яко третїй катєдральний сотрудник в Станїславовї, Євстєхїй Шмєрїковський, яко першїй катєдральний сотрудник в Станїславовї, Михайло Андриїшин, яко приватн. сотрудник в Ворвудїнчєх, Софрон Глїбовицкий (катєхит в Залїцїках), яко приватний сотрудник тамжє, Ярослав Марчак, яко прив. сотр. в Жабю-Слупєйкє. — Відпустку для покрїплєня здоровлї одєржали *оо. Олєкс. Сабат* в Рїчї на 2 недїлі і Грїг. Конкєольняк в Зарїчє на 3 мїсєць. — Консисторія віднесла ся до правитєльства о назначєнє дотачцї з рєліг. фондє, для приватних сотрудників в Соколівцї, кєсївєского дєканата на одїн рік, в Мєльницї, дек. кудринєцкого, на час душпаствєрства тєпершнього пароха і в Радчї, станїславівского дєканата. — Титул стєла одєржали скінчєні богєслєви Лєонтий Лушїнський і Никєлай Гутковський. — Рукоположєн в прєсвитєрї одєржали: Лєонтий Корєстїль і Ярослав Гїєронїм Марчак. — Цєртьїфікат для учанян на богєсл. студїї одєржали Волод. Рожаньский на першїй і Михайло Гаврїлюк, на другий рік богєслєвнє. — Правитєльство назначило дотачцїю для приватного сотрудника в Зарїчє, на одїн рік.

— **Родимці! Памятайте про будову руского театру у Львові!**

Телеграми.

Вїдєнь, 27. падолиста. Правитєльство перєговорєє з Русинами і Слєвинцями, аби цөфнули свої наглї вєнесєнє щө-до заснованя університєтїв у Львовї і в Люблянї, а зглядно, аби згодили ся перєдати сі вєнесєнє шкільній комісїї бєз

першого читання. Русини і Словинці заявили, що годять ся на се, если їх наглі внесеня ех праesidio перекажуть шкільній комісії.

Чехи предложили нагле внесеня що-до заснованя чеського університету на Моравії.

Відень, 27. падолиста. В ситуації не зайшла ніяка зміна. Знаменне є, що молодоческий клуб покликав на п'ятницю до Відня всіх своїх членів, що перебувають поза Віднем.

Відень, 27. падолиста. Приїхав ту вірменський архієпископ кс. Теодорович.

Цетинія, 27. падолиста. Князь Микола Черногорский виїхав на Трієст до Франції.

Петербург, 27. падолиста. Стан здоровля гр. Льва Толстого полішив ся.

Париж, 27. падолиста. Деякі з тутешних дневників донесли, що межі молоденською королевою Вільгельміною а єї мужем прийшло до сварні задля єго картярської вдачі. Сварні були так бурливі, що королева поронила і тепер тяжко нездужає.

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Снішна.

Небувала, сензаційна програма!

від 16. до 30. падолиста 1901.

При співучасті військової музики SO. п. п.

- 1) **Const. Marlos**, урвитель в воздуху і по дорож на орлі.
- 2) **Frères Carangeot**, пародисти тавцю tourbillon.
- 3) **Les trois Jarry**, музикальні ексцентрики.
- 4) **Rose d' Arkansas**, сецесіоністична дансерка.
- 5) **Halley and Curt**, незрівнані акробати.
- 6) **Орхестра і реклямограф.**
- 7) **Александр Trebitsch**, гуморист.
- 8) **Mahomeda**, американська ілюзія.
- 9) **Valerien Saint-Cyr**, імітатор женщин.
- 10) **Ліліпути.**

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В неділю і сьвята два представлення. Що п'ятниці **High-Life** представленє. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Інформаційна комісія

в товаристві „Академічна Громада“ поручає здібних інструкторів і домових учителів. Зголошення приймає ся під адресою: Інформаційна Комісія в товаристві „Академічна Громада“ у Львові, Ринок ч. 10, I пов.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,

яко гарна прикраса комнат і **Картини:** Верещагіна, Шевченко в доміні і Сластьона, Шевченкова могила.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

Др. **Олександр Болган Кулачковский,**

субститут надв. адвоката д-ра Отмара Райвера і оборонець в карних справах у Відні, I, Tuchlauben ч. 4 або XIII/9 Suppégasse ч. 9.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

єдинокє руске товариство асекураційне, обезпечає будинки і все предмети движимі против огневих шнід.

„Дністер“ припоручили Преосвящ. Ординарїати Всєч. Духовенствау і вірним всіх трех Епархїй.

Фонд гваранційні „Дністра“ з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540	кор. 11 сот.	разом 520.406 кор. 65. сот.
Резерва премїї	171.942	—	
Резерва спеціальна	6.000	—	
Фонд емеритальний	30.924	54	

Тарифи „Дністра“ умірновані. Надвїзка річна розділяє ся між членів в формі вноротів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премїї.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2.120.834 кор. Шноди ліквідують ся безпроблемно в присутності Делегата і 2 членів.

Полїси „Дністра“ приймають при позичках гіпотечних: Банк краєвий і **Каса ощадности** у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Тереховлі, Заліщиках, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЕ треба обезпечити ся тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; а таких обезпечень через „Дністер“ іде часті провізїї на рускі публичні добродїїні цім; полїси і квїти видає Краківське Товариство рускє.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ше нема близько агенцій „Дністра“. Агенти заробили вже 274.964 кор. провізїї.

Зголошення в агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції „Дністра“.

ВІД ОГНЮ ОБЕЗПЕЧАЙТЕ СЯ ТІЛЬКО В „ДНІСТРІ“.

НА ЖИТЕ ОБЕЗПЕЧАЙТЕ СЯ ТІЛЬКО ЧЕРЕЗ „ДНІСТЕР“.

Всілякі

КУПОНИ

вильосовані

цінні папери

виплачує без потручени провізїї або коптїв

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годїні				відходить о годїні			
6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня	1:55	до Станиславова, Підволицкого, Потуптор				
6:20	з Чернівців (Іцкан, Гал. ацц), Гусятина	2:08	до Підволицкого (Київ) Бродів дв. головний				
6:46	з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. вк.	6:43	до Лавочного (Мукача, Пешту) Борислава				
7:45	з Янова	6:35	до Кракова (Відня, Варшави, Берліна)				
7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:30	до Ського, до Лавочного (1. зип. до 15. вер.				
8:00	на дв. головний	8:40	до Янова				
8:10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока	9:00	до Підволицкого, Бродів, Гусятина дв. Підз.				
8:15	з Сокаля, Рави рускої	9:15	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова				
1:35	8:50 з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берліна	9:25	до Чернівців,				
11:45	з Ряшова, Любачова, Самбора	9:42	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і сьвята				
11:55	зі Станиславова (Керемезе, Потуптор)	10:20	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділі і сьвята				
12:55	з Янова	10:25	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.				
1:10	зі Скольного, Калуша, Хирова а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	1:25	до Янова шоденно від 16. мая до 30. вер.				
3:14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	2:15	до Рашева, Хирова, Любачова				
4:40	зі Самбора, Борислава, Стрия	3:05					
2:20	з Підволицкого (Київ) Бродів на дв. Підз.	3:15					
2:35	5:35 з Кракова	3:26					
5:50	з Чернівців, Іцкан	3:30					
1:45	5:40 з Сокаля, Белзця і Любачова						
6:00							
Ніч				Ніч			
7:36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	12:45	6:10 до Станиславова				
8:50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня шод.	6:20	до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)				
9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. шоденно	6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. цвіт. 1902 шоденно				
9:20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	6:35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова				
8:40	9:50 з Кракова (Відня, Берліна), Ясла, Розвадова	7:10	до Тернополя, Бродів дворець головний				
2:31		7:32	дворець Підзамче				
12:15	9:40 з Чернівців, Букарешту,	7:25	до Сокаля і Рави рускої				
	10:20 з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша	7:52	до Брухович (16. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)				
	10:20 з Підволицкого (Київ), Бродів на дв. Підз.	9:20	до Янова від 1. мая до 15. вересня				
	10:02 з Підволицкого Копичиньє на дв. Підзамче	11:00	до Кракова, Відня, Варшави				
	3:12 з Підволицкого Копичиньє на дв. Підзамче	11:10	до Підволицкого, Бродів дв. головний				
	3:35 з Сокаля, Белзця і Любачова	11:32	до Янова від 1. мая до 15. вересня				
		4:15	до Кракова, Відня, Берліна, Самбора				
		4:45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод.				

ЗАПІМКА: Гєра нічна числять ся від 6 годїни вечером до 5 годїни 59 мїнут рано.

Час середно-європейскїй рівнять ся від часу львівського о 36 мїнут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мїн. часу львівського. — В місті видають білети їзди: Звичайні білети агенція часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмава ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети звичайні і великі иньші, тарифи, їзжостраняні провідники, розвадїи їзди і т. п. бюро інформаційне ц. к. велилиць держав них (ул. Краснївч ч. 5. в подвірю, сходи II, дверї ч. 52.) в урядових годїнах (8—3 а в сьвята 9—12).

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перехованя папери вартїстні і дав на них завдатки.

Крім того впроваджено подїбно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталевій касї панційній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важкі документи.

Під тим виглядом поробив Банк гіпотечний як найдодїдній заридження. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовий.